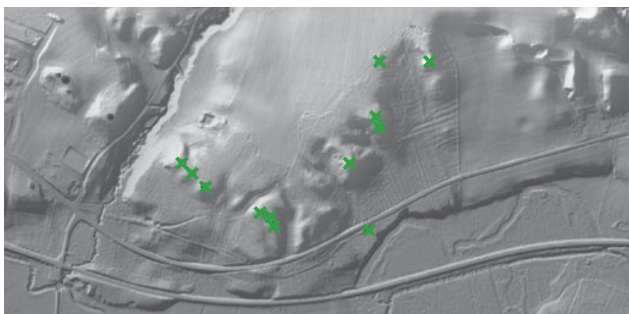

VELKOMMEN TIL SPORET I ESSENDRUP SKOV FORTIDSMINDERNE VED BIDSTRUP GODS

Sporet i Essendrup skov er etableret for at give adgang til de særligt mange gravhøje, der har ligget her i ca. 3000 år. Dengang lå de sandsynligvis mere synligt i landskabet.

HØJGRUPPEN I ESSENDRUP SKOV

Gruppen af gravhøje i Essendrup Skov består af 12 høje fra yngre del af bronzealderen (fra 1.700 f.Kr. til 500 f. Kr). Længere mod vest ligger desuden 4 høje, der måske også har hørt til denne gruppe. Disse gravhøje er igen en del af en større gruppe på mere end 30 høje, der ligger karakteristisk på bakkerne på den nordlige side af Lilleåen i området ved Laurbjerg.

Højdekort over Essendrup skov og Lilleådalene. Gravhøjene er markeret med grønt. Man ser tydeligt furene i landskabet.

BRONZEALDERENS LANDSKAB

Forestil dig at folk har boet i små bopladser på plateauet, der nu er marker ovenfor skoven. Lilleåen har været en vigtig transportvej. Husk på at der i bronzealderen fortsat var meget skov og ufremkommelige enge og moser.

DET KAN DU SE PÅ RUTEN:

Du kan starte ved punkt 1 ved Karmarksvej i Laurbjerg eller ved P-pladsen langs landevejen ved punkt 9.

1 Skovvejen her fra Laurbjerg by er den gamle landevej til Hadsten før den nuværende vej blev bygget i 1999. Man kan se betonrester af den gamle bro ved Lopbæk (2)

2 Bækken hedder Lopbæk. Den kommer fra de meget lerede bakker i agerlandet ovenfor, hvor vandet ikke trænger særligt let ned i jorden. Den kan derfor blive en rivende strøm

ved kraftige regnskyl, selvom der er lavet opstemninger længere opstrøms for at bremse vandet.

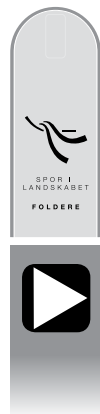
3 Her har ligget et skovløberhus. Man kan stadig se rester af haven med frugttræer og buske.

4 Ruten følger et gammelt skovdige, der udgør skel mellem to skovparter. Stien går på godsets side og publikum anmodes om ikke at gå på diget, der er fredet og ikke må blive slidt ned. Skoven var tidligere opdelt i flere lodder, da de større gårde i området hver havde en skovpart til forsyning med træ til huse, hegn og brænde.

5 Første gruppe af høje fra bronzealderen. Se den opstillede informationstavle. Den ene af højerne ligger lige i skel. Måske man har brugt højen som en sigtelinje for skellet.

6 Stien krydser her en gammel hulvej, der har tjent som adgangsvej fra Essendrup op til markerne ovenfor skoven. Måske er vejen allerede blevet brugt i oldtiden til at komme ned til Lilleåen fra datidens bopladser ovenfor skoven. Læg mærke til, hvor smal den har været.

7 Denne høj ligger i skel lige som den ved pkt. 5. Diget tværs over højen er sandsynligvis anlagt i 1800 tallet og havde et risgærde ovenpå. De fleste skovdiger blev bygget efter skovforordningen i 1805, som gjorde det forbudt at holde dyr i skoven. Før den tid var der ikke så mange diger, og da blev de brugt til at holde dyrene inde i skoven, for at de ikke skulle æde afgrøderne på marken udenfor. Dengang var det almindeligt med græsningssskov, som vi taler om at genoprette nogle steder i dag for at fremme biodiversiteten.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med grønne trekkanter på pæle

8 Denne høj er for tiden fri af høj skov, så man kan se vidt omkring. Mod nord kan man se helt til Lysnet, der er det højeste punkt i både Favrskov og Randers kommune. Lysnet ligger lige på kommunegrænsen.

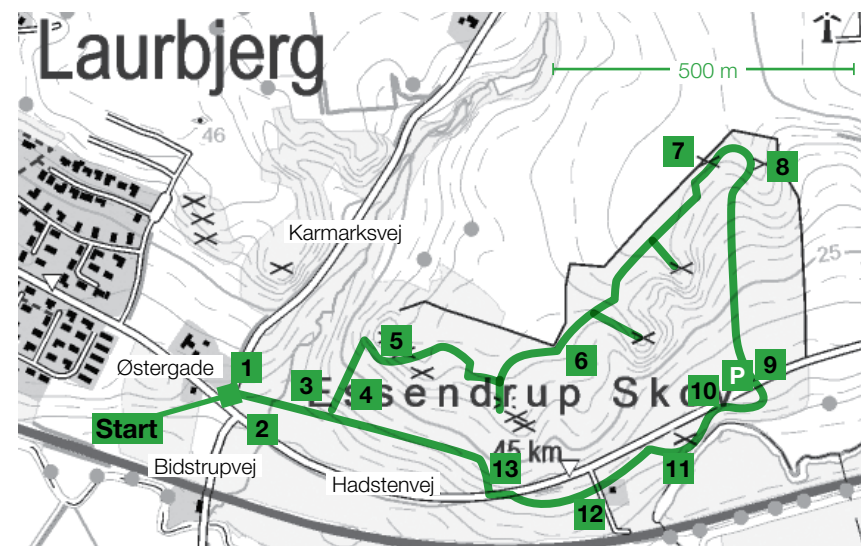
9 P-plads ved Hadsten landevejen.

10 Stien går på dette stykke langs skrænterne ned til en afsnøret del af Lilleåen, der i gamle dage slyngede sig i store buer gennem dalen. Denne del blev afsnøret, da man byggede den Jyske Længdebane i 1862. Senere er der sket udretning af andre dele af åen af hensyn til landbrugets udvikling. Nu taler man flere steder om at føre vandløb tilbage til de oprindelige løb.

11 Den lille høj her ved landevejen hedder Gihøj. Den ligger atypisk i landskabet, nedenfor de høje bakker, men dog over en ret høj skrænt ned til Lilleåen.

12 Nu er du igen på den gamle landevej tilbage til Laurbjerg. Man kan se at der er et ret bredt og åbent forløb, som vi har en opgave med at holde ryddet. Bær venligst over med os, hvis vi ikke lige har været der.

13 Du er nødt til at følge vejen et kort stykke. Pas på trafikken. Gå i venstre vejside. Trappen er bygget af DN-frivillige.

HØJENE ER ET FRISTED FOR DYR OG PLANTER

Da højene i skoven kun i begrænset omfang er blevet påvirket af moderne landbrug, kan man i nogle tilfælde spore dyr og planter langt tilbage i tiden, måske helt til dengang højene blev bygget.

QR-KODER

I forbindelse med projektet har vi undersøgt naturindholdet i nogle af gravhøjene. Der er opsat pæle med QR-koder undervejs på turen med oplysninger om naturen i historisk lys.

BIDSTRUP GODS

Godset ligger på den anden side af dalen, syd for Lilleåen. Det er i sig selv et besøg værd, som et klenodie fra ca. 1750. Det er tilladt at gå ind på gårdspladsen, hvis man tager hensyn til beboerne.

VANDRERUTER SYD FOR LILLEÅEN

Ved vejen foran godsets port er der opsat yderligere information om godset og vandruterne der.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

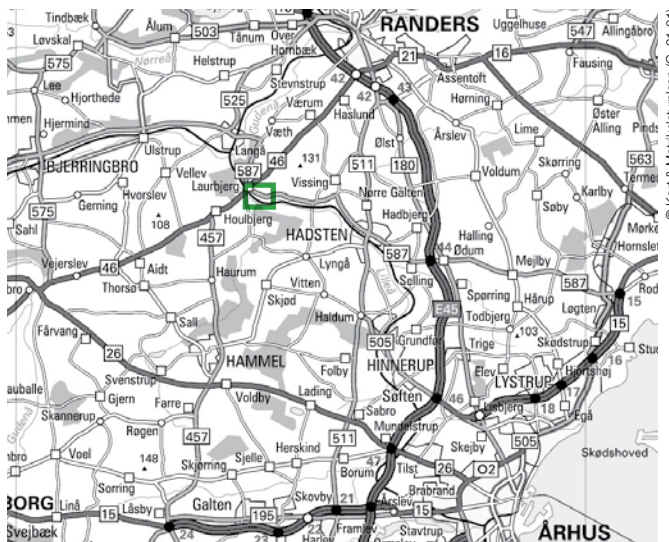
Stien er en trampesti. Husk godt fodtøj i våde perioder og måske lange bukser, når planterne står højt midt på sommeren.

I dagtimerne er der almindelig adgang til skovens veje og stier. Skoven kan være lukket på enkelte dage på grund af jagt eller skovarbejde.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Jernbane		Sti
	Vej		Markvej
	Rute		

4 Henvi sning til forklaring

Essendrup skov ligger på den nordlige dalside af Lilleådal en ved Laurbjerg mellem Hadsten og Langå. Essendrup skov hører til Bidstrup Gods og udgør en del af et større sammenhængende naturområde med skove og enge. Gps koordinater til sporets start: 56.35361, 9.92718.

Projektet er gennemført af Danmarks Naturfredningsforening, Favrskov afdeling, i samarbejde med Bidstrup Gods og Favrskov kommune.

Støttet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, EU og den lokale aktionsgruppe i Favrskov Kommune. Nordea-fonden har støttet projektet gennem Spor i Landskabet. Friluftsrådet har støttet med tips- og lottonmidler til Friluftslivet.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsfor. · Landbrug & Fødevarer
Landdistrikternes Fællesråd · Naturstyrelsen
Støttet af Nordea-fonden og Miljøministeriet.

Tekst: DN Favrskov og Nanna Kirkeby · Tegning: Helle Faurskov
Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axelto r v 3, 1609 København V
E-mail: spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0430 · www.artegrafik.dk · 6/2012

Sporet i Essendrup skov

SPOR I
LANDSKABET